

39-GIỚI KHÔNG BỆNH MÀ XIN THỨC ĂN NGON

Khi Phật an trú tại thành Xá-vệ, nói rộng như trên. Bấy giờ, nhóm sáu Tỳ-kheo đến nhà có sữa tồ thì xin sữa tồ, nhà có dầu thì xin dầu, nhà có sữa tươi thì xin sữa tươi, nhà có sữa lạt thì xin sữa lạt, nhà có mật

thì xin mật, nhà có đường phèn thì xin đường phèn, nhà có cá thì xin cá, nhà có thịt thì xin thịt, nên bị người đời chê bai như sau: “Sa-môn Cù-đàm dùng vô lượng phương tiện tán thán ít muốn, biết đủ, dễ nuôi dưỡng, dễ thỏa mãn, và chê trách đa dục, không biết chán, khó nuôi dưỡng, khó thỏa mãn; thế mà nay vị Sa-môn này không chịu xin thức ăn thô, mà đến nhà có sữa tồ xin sữa tồ, cho đến nhà có thịt thì xin thịt. Đó là kẻ bại hoại, chứ có đạo nào như thế!”.

Các Tỳ-kheo nghe được, bèn đem sự việc ấy đến bạch lên Thế Tôn. Phật bèn bảo gọi nhóm sáu Tỳ-kheo đến. Khi họ đến rồi, Phật liền hỏi:

- Các ông có việc đó thật chẳng?

- Có thật như vậy, bạch Thế Tôn.

- Đó là việc xấu. Các ông không từng nghe Ta dùng vô lượng phương tiện tán thán ít muốn, chê trách đa dục hay sao? Đó là việc phi pháp, phi luật, trái lời Ta dạy, không thể dùng việc đó để nuôi lớn pháp thiện được. Từ nay về sau, Ta không cho phép xin thức ăn ngon để ăn.

Lại nữa, khi Phật trú tại một Tinh xá ở vườn cây Ni-câu-luật, nước Ca-duy-la-vệ thuộc dòng họ Thích ca. Vì nắm việc lợi ích nên cứ năm hôm Phật đi thị sát phòng của các Tỳ-kheo một lần, trông thấy một Tỳ-kheo bị bệnh, tuy biết nhưng Phật vẫn hỏi:

- Bệnh của ông như thế nào? Có đau đớn lắm không?

- Không đau đớn lắm, bạch Thế Tôn.

- Ông không thể xin được thức ăn hợp với bệnh, thuốc men hợp với bệnh được sao?

- Có thể xin được, nhưng Thế Tôn chế giới không cho phép xin thức ăn ngon, nên con không dám xin. Vả lại, con không có đàn-việt, cũng không có người cho.

- Từ nay về sau, Ta cho phép Tỳ-kheo bệnh được xin thức ăn ngon.

Thế rồi, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo đang trú tại Ca-duy-la-vệ phải tập hợp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

Nếu tại nhà các đàn-việt có các loại mỹ thực như sữa tồ, dầu, mật, đường phèn, sữa tươi, sữa lạt, cá, thịt... mà Tỳ-kheo không bệnh, vì muốn sống thân mà xin, thì phạm Ba-dạ-đề.

Giải Thích:

Nhà: Như trên đã nói.

Sữa tô, dầu, mật, đường phèn, sữa tươi, sữa lạt, thịt, cá: Như trong giới ăn trộm thứ hai trước kia đã nói. Đó gọi là mỹ thực. Nếu người bị bệnh thì Thế Tôn cho phép xin ăn, không có tội.

Bệnh: Có các loại như: bệnh hoàng lạn, bệnh ung thư, bệnh trĩ, bệnh đi tiểu, đại không làm chủ được, bệnh vàng da, bệnh sốt rét, bệnh ho lao, bệnh gầy ốm, bệnh phong thũng, bệnh thũng nước, các bệnh như thế gọi là bệnh.

Vì thân mình: Vì chính thân mình mà xin, nếu tự mình xin hoặc nhờ người khác xin để ăn, thì phạm Ba-dạ-đề.

Ba-dạ-đề: Như trên đã nói.

Nếu Tỳ-kheo bị bệnh nhiệt, rồi thầy thuốc bảo: “Bệnh này nên uống sữa chua”, thì được xin sữa chua. Nhưng không được đến nhà không có niềm tin mà xin. Vì sao thế? Vì khi xin, họ sẽ dèm pha rằng Tỳ-kheo do tham món ngon mà xin sữa chua. Chính vì họ chê bai sự hay dở của Tỳ-kheo nên không được đến xin, mà nên đến nhà Ưu-bà-tắc có lòng tin mà xin. Khi xin được rồi nên cân nhắc (mà dùng).

Nếu Tỳ-kheo bị bệnh phong, rồi thầy thuốc bảo: “Nên uống dầu”, thì khi ấy được phép xin dầu. Nhưng không được đến nhà ép dầu để xin, cũng không được đến nhà không có lòng tin, như trong trường hợp xin sữa chua đã nói.

Nếu Tỳ-kheo bị bệnh thũng nước, rồi thầy thuốc bảo: “Bệnh này nên uống mật”, thì khi ấy được xin mật. Nhưng không được đến nhà người đi lấy mật để xin, cũng không được đến nhà không có lòng tin để xin, như trong trường hợp xin sữa chua đã nói.

Nếu Tỳ-kheo bị bệnh khô gầy, rồi thầy thuốc bảo: “Bệnh này nên uống đường phèn”, (thì được xin đường phèn). Nhưng không được đến nhà làm mía mà xin, cũng không được đến nhà không có lòng tin để xin, như trong trường hợp xin sữa chua đã nói.

Nếu Tỳ-kheo bị nhiễm lạnh, rồi thầy thuốc bảo: “Nên dùng đường phèn, sữa chua hai thứ hòa chung vào nhau mà uống”; thì không được đến nhà không có lòng tin mà xin, như trường hợp xin sữa chua đã nói.

Nếu Tỳ-kheo bị bệnh ỉa chảy, rồi Thầy thuốc bảo: “Bệnh này nên uống sữa tươi”. Khi ấy, được đến chỗ người chăn bò để xin sữa tươi. Khi xin được nên trừ tính để lấy.

Nếu Tỳ-kheo muốn ói ra và uống thuốc ói mửa, rồi thầy thuốc bảo: “Trước nên uống nước cá”, thì khi ấy được xin nước cá, nhưng không được đến nhà người bắt cá để xin, cũng không được đến nhà người không có lòng tin mà xin, như trên đã nói.

Nếu Tỳ-kheo muốn lễ đầu ra máu, hoặc uống thuốc xổ, rồi thầy thuốc bảo: “Bệnh này nên uống nước thịt”, thì khi ấy được phép xin nước thịt, nhưng không được đến nhà đồ tể, nhà không có lòng tin để xin, như trên đã nói.

Nếu Tỳ-kheo đi khát thực đến nhà người đong sữa chua, rồi người đong sữa hỏi: “Tôn giả muốn tìm thứ gì?”. Thầy đáp: “Muốn xin thức ăn”. Người ấy nói: “không có thức ăn mà chỉ có sữa chua này, nếu thầy cần tôi sẽ cho”. Khi ấy, nếu Tỳ-kheo cần thì được nhận đầy bát, không có tội. Hoặc là có bạn thì có thể khuyên người ta cho bạn, không có tội. Cũng như thế đối với người đong dầu, mật, đường phèn, sữa tươi, sữa lạt cũng vậy.

Nếu Tỳ-kheo khát thực được bún, cơm đầy một bát cỡ trung không còn chỗ nữa, thì có thể xin nước uống. Nếu đàn-việt nói: “Không có nước uống mà chỉ có nước thịt, nếu thầy cần thì tôi sẽ cho”. Khi ấy, Tỳ-kheo được phép lấy. Hoặc họ lại nói: “Cũng có thịt, nếu thầy cần tôi sẽ cho”. Lúc ấy, Tỳ-kheo được lấy đầy bát, không có tội. Đồng thời Tỳ-kheo cũng được đến nhà người ép mía, xin nước mía. Nếu chủ nhà nói: “Không có nước mía mà chỉ có đường phèn, nếu thầy cần, tôi sẽ cho”. Tỳ-kheo nếu thấy cần thì có thể lấy đầy bát, không có tội. Đồng thời cũng được khuyên họ cho bạn mình. Cũng như được đến nhà ép dầu mè để xin cặn dầu mè. Nếu chủ nhân nói: “Tôi không có cặn dầu mè, nhưng thầy có cần dầu thì tôi sẽ cho”. Tỳ-kheo nếu thấy cần, được lấy đầy bát, không có tội. Đồng thời cũng được khuyên họ cho bạn mình.

Tỳ-kheo được xin nước trong ở dưới sữa đóng váng. Nếu họ nói: “Tôi không có nước trong ở dưới sữa đóng váng mà chỉ có sữa đóng váng, thầy có cần thì tôi sẽ cho”. Tỳ-kheo nếu thấy cần, được lấy đầy bát, không có tội. Đồng thời cũng được khuyên họ cho bạn mình.

Tỳ-kheo được xin mía, cũng được vì Tỳ-kheo khách đi đường xa mà xin thức ăn ngon. Hoặc khi mình đang đi trên đường cũng được xin (thức ăn ngon).

Nếu Tỳ-kheo xin một chỗ được tám thứ mỹ thực, rồi ăn riêng từng thứ, thì phạm nhiều tội Ba-dạ-đề.

Nếu Tỳ-kheo xin được tám thứ mỹ thực tại nhiều chỗ khác nhau, rồi ăn một chỗ thì phạm một tội Ba-dạ-đề. Nếu xin tại nhiều chỗ, rồi ăn riêng từng thứ, thì phạm nhiều tội Ba-dạ-đề. Nếu xin tại một chỗ được nhiều loại thức ăn, rồi họp lại ăn một lần, thì phạm một tội Ba-dạ-đề.

Nếu xin khi không bệnh đến khi bệnh đem ăn, thì phạm tội Việt-tỳ-ni tội.

Nếu xin khi đang bệnh, đến lúc không bệnh đem ăn, thì không có
Nếu xin khi đang bệnh, rồi ăn lúc đang bệnh, thì không có tội. Nếu xin
khi không có bệnh, rồi ăn lúc không bệnh, thì phạm Ba-dạ-đề.

Nếu nấu không tùy theo bệnh mà ăn tùy theo bệnh, thì không có
tội (?).

Nếu nấu tùy theo bệnh mà ăn không tùy theo bệnh, thì phạm tội
Việt-tỳ-ni.

Nếu nấu tùy theo bệnh, rồi ăn cũng tùy theo bệnh, thì không có
tội.

Nếu nấu không tùy theo bệnh, ăn không tùy theo bệnh, thì không
có tội. Vì sao vậy? Vì người xuất gia sống nhờ người khác vậy. Thế nên
nói:

*“Mỗi chỗ cho một bữa,
Ăn no khuyên ăn thêm.
Không nhận phần mà ăn,
Ăn phi thời, đồ thừa.
Hai ba bát món ngon,
Ăn riêng chúng, ăn sau
Hết Bạt cừ thứ tư”.*